

УДК 340.1

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-1-5-27>**Ярова Діана Валеріївна,**

студентка Навчально-наукового інституту права

(Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-8533-8611>

ДЕЛЕГОВАНА ЗАКОНОТВОРЧІСТЬ: ПРАВОВА ПРИРОДА, ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТАНОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Статтю присвячено дослідженню правової природи, зарубіжного досвіду та перспектив становлення делегованої законотворчості в Україні. У публікації розкрито зміст категорії «делегована законотворчість». У дослідженні проаналізований досвід європейських країн: Франції, Італії, Греції, Німеччини, Португалії, Швейцарії, Ісландії, Північної Македонії, Чорногорії, Словенії, Сан-Марино, Ватикана, Іспанії, Румунії, Хорватії, Фінляндії, Швеції, Естонії, Грузії, та розроблено рекомендації для впровадження інституту делегованої законотворчості в Україні.

Ключові слова: делегована законотворчість, законодавчі повноваження, конституційне регулювання, декрети.

Постановка проблеми. Розподіл влади на три гілки як одна з основних засад сучасного конституціоналізму дає змогу мінімізувати посягання суб'єктів владних повноважень на можливу узурпацію влади в державі та забезпечити можливості для вільного і демократичного функціонування суспільства. Однак реальний розвиток та ускладнення суспільних відносин дедалі частіше потребують гнучкості діяльності державного апарату та швидкого реагування на нові виклики, що у свою чергу певним чином дещо розмиває межі та предметне спрямування компетенції гілок влади, спричиняє деяке спотворення політичних ідей Ш.Л. Монтеск'є та Дж. Локка. За таких умов україно важливо звернути увагу на механізм делегування законодавчих повноважень, адже законотворчість за своєю природою є складним та тривалим процесом, до якого може бути залучено багато суб'єктів із різними політичними інтересами.

Обрану тему актуалізує ще й той факт, що інститут делегованої законотворчості є досить поширеним як у провідних європейських державах, що належать до континентальної правової сім'ї, серед яких: Німеччина, Франція, Швеція, Італія, Іспанія тощо, так і в розвинутих демократичних державах англо-американської системи, таких як: США, Великобританія, Канада, Австралія тощо. Зазначене підкреслює та актуалізує універсальність і гнучкість інституту делегованої законотворчості, а також можливість його адаптації до правових систем різних країн.

На вибір теми дослідження вплинув і той факт, що українське суспільство вже не один рік стикається зі страшними загрозами, серед яких: анексія Автономної Республіки Крим, окупація східних територій, пандемія, а зараз ще й повномасштабне воєнне вторгнення російської федерації. За таких умов необхідність з'ясування сутності інституту делегованої законотворчості як потенційного засобу швидкого державного реагування на нові виклики постає з новою гостротою. Розкриття змісту обраної теми забезпечить можливість з'ясувати перспективи становлення інституту делегова-

ної законотворчості в Україні, а вивчення зарубіжного досвіду, його позитивних та негативних сторін створить умови щодо визначення шляхів розвитку та вдосконалення національної правотворчості, а в разі обґрунтованої потреби – адаптації правових механізмів, які існують в інших країнах, до національної правової системи. Відтак обрана тема має не лише теоретичне та практичне значення, а й переконливу актуальність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичну основу дослідження становлять наукові праці, присвячені категорії законотворчості, таких вітчизняних дослідників, як: С. Бобровник, О. Богачова, Ж. Дзейко, Т. Дідич, Н. Задирака, О. Копиленко, Б. Малишев, Н. Оніщенко, Н. Пархоменко, О. Петришин, З. Погорелов, П. Рабінович, А. Ришелок, О. Скрипнюк, Т. Тарахонич, М. Теплюк, Ю. Шапран, О. Ющик.

Делегована законотворчість хоча і не була предметом комплексного дослідження, однак окремі її аспекти привертати увагу таких науковців, як: В. Авер'янов (делегована законотворчість в адміністративному праві), П. Грималюк (делегована правотворчість) [1], С. Карр (досвід Сполучених Штатів Америки) [2], М. Козюбра (теоретичні аспекти делегованої законотворчості), О. Скакун (делегована правотворчість) [3], С. Сміс (досвід Сполученого королівства) [4], С. Сорока (делегована законотворчість у країнах Європейського Союзу) [5], В. Шаповал (делегована законотворчість зарубіжних країн).

Метою дослідження є комплексний теоретико-правовий аналіз правової природи, зарубіжного досвіду та перспектив становлення інституту делегованої законотворчості в Україні.

Для досягнення поставленої мети виокремлено такі завдання:

- з'ясувати сутність делегованої законотворчості та надати власне визначення цього поняття;
- розкрити зарубіжний досвід впровадження делегованої законотворчості в практику правотворення;
- з'ясувати сучасний стан розвитку делегованої законотворчості в Україні;

– визначити перспективи впровадження інституту делегованої законотворчості в правотворчу практику України.

Виклад основного матеріалу. Для вирішення поставлених завдань варто з'ясувати, що саме ми будемо розуміти під категорією «делегована законотворчість». Зазначимо, що в законодавстві України відсутня легальна дефініція наведеного поняття, а в національній доктринальній літературі наявні суттєві прогалини з приводу зазначеного питання. У межах нашої наукової роботи ми будемо використовувати визначення, яке було обґрунтовано нами в процесі попередніх наукових досліджень. Так, під делегованою законотворчістю ми будемо мати на увазі політико-правовий процес, в основу якого покладено прийняття нормативно-правового акта, рівного за юридичною силою закону та відповідно до повноваження, яке виходить із закону або за прямим дорученням законодавчого органу держави іншому органу зі збереженням певної системи контролю за реалізацією делегованих повноважень [6, с. 84].

З'ясування правової природи делегованої законотворчості та подальших перспектив її нормативного закріплення в законодавстві України потребує розкриття правового досвіду зарубіжних країн. З огляду на те, що Україна взяла стратегічний курс на набуття повноправного членства в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору, на нашу думку, важливо розглянути найкращі взірці зарубіжної правотворчої практики для того, щоб впровадити деякі з них у функціонування національних правових інститутів. Так, проаналізувавши конституції європейських держав, можемо виокремити такі тенденції нормативного закріплення інституту делегованої законотворчості.

1. Найбільш поширеною формою делегованого законодавства є декрет (decree). Зазначений зовнішній вираз реалізації наведеного правового інституту розповсюджений в Італії, Хорватії, Греції, Фінляндії, Естонії, Північній Македонії, Чорногорії, Грузії, Словенії, Сан-Марино. В окремих державах можна зустріти такі правові форми, як законодавчі декрети (Іспанія) та декрети-закони (Іспанія, Португалія). Дещо рідше застосовується поняття «ордонанси» (ordonances) по відношенню до актів делегованого законодавства (Франція, Румунія). У поодиноких випадках можна зустріти ще й такі форми делегованої законотворчості: законодавчі інструменти (“statutory instruments”) – у Німеччині, положення (“provisions”) – у Швеції, тимчасові закони (“provisional laws”) – в Ісландії, законодавчі розпорядження (“legislative dispositions”) – у Ватикані [7].

2. Традиційно делегована законотворчість полягає в передачі законодавчих повноважень від представницького органу до уряду. Такий підхід закріплений у конституціях Франції, Італії, Іспанії, Румунії, Хорватії, Португалії, Швеції, Північної Македонії, Чорногорії. У деяких державах, окрім уряду, законодавчі повноваження можуть переходити і до президента й міністрів (Фінляндія); до федеративного міністра й уряду земель (Німеччина). У деяких державах Європи законодавчі повноваження за допомогою їх делегування може отримувати лише президент (Греція, Естонія, Ісландія, Грузія, Словенія). При цьому в Греції (ч. ч. 1–2 ст. 26 Конституції) та Ісландії (ст. 2 Конституції) президент хоча й належить як до виконавчої, так і до законодавчої гілки влади, реальних законотворчих повноважень він не має: фактично компетенція президента обмежується традиційною сукупністю прав та обов'язків, пов'язаною з підписанням закону, накладанням вето тощо.

Варто зазначити, що у Швейцарії законодавчі повноваження можуть бути делеговані спільним адміністративним органам конфедерації та кантонів. У Швеції, окрім звичайного делегування законодавчих повноважень уряду, передбачено ще й субделегування від останнього органу до інших адміністративних органів. Субделегування передбачено й конституцією Німеччини. Крім того, парламент Швеції може передати законодавчі повноваження з певної низки питань ще й органам місцевого самоврядування. У Ватикані делегування законодавчих повноважень відбувається від суверена до колеґії кардиналів (колеґіального органу всіх кардиналів католицької церкви).

3. У Франції, Італії, Греції, Німеччині, Португалії, Швейцарії, Ісландії, Північній Македонії, Чорногорії, Словенії, Сан-Марино та Ватикані делегована законотворчість має *абсолютний характер* (немає певного кола відносин, які б не могли бути врегульовані за допомогою делегованого законодавства). Водночас в Іспанії, Румунії, Хорватії, Фінляндії, Швеції, Естонії, Грузії зазначений правовий інститут є дещо *обмеженим*, адже не може застосовуватися до всіх питань.

4. Крім того, у Греції, Естонії, Північній Македонії, Ісландії, Чорногорії, Грузії, Словенії інститут делегованої законотворчості може застосовуватися лише у випадках невідкладної потреби, воєнного чи надзвичайного стану, так звана *невідкладна делегована законотворчість*. Тоді як у Франції, Італії, Іспанії, Румунії, Хорватії, Німеччині, Португалії, Фінляндії, Швейцарії, Швеції, Сан-Марино, Ватикані зазначений правовий механізм не потребує виняткових обставин для застосування (*загальна делегована законотворчість*). Варто наголосити, що в Іспанії та Румунії передбачені обидві форми делегованої законотворчості: як надзвичайна, так і загальна.

5. У Греції, Естонії, Ісландії, Північній Македонії, Чорногорії, Грузії, Словенії застосування інституту делегованої законотворчості може здійснюватися у надзвичайних випадках без участі парламенту, і лише в подальшому такі акти делегованого законодавства мають бути визнані законодавчим органом. Зазначене фактично спростовує тезу, висунуту в дисертаційному дослідженні П. Грималюка: у будь-якому разі умови делегування залежать від власного розсуду парламенту [26, с. 145], адже фактично згадані акти делегованого законодавства самостійно створюють реальні юридичні наслідки. В інших розглянутих нами державах (Франції, Італії, Румунії, Хорватії, Німеччині, Португалії, Фінляндії, Швейцарії, Швеції, Сан-Марино) для застосування зазначеного правового інституту необхідна участь парламенту, що, як правило, полягає в ухваленні спеціального закону, яким встановлено конкретну мету, сферу, термін делегування тощо. Зазначимо, що в Іспанії, залежно від виду делегованої законотворчості, передбачені обидві процедури [7].

Для з'ясування перспектив закріплення інституту делегованої законотворчості в Україні та аналізу подальших тенденцій його розвитку вкрай важливо визначити сучасний стан законотворчості в Україні та вітчизняний досвід делегування законодавчих повноважень, адже впровадження нових політико-правових інститутів має відбуватися з урахуванням уже наявних політико-правових відносин держави.

Зазначимо, що, відповідно до ч. 1 ст. 6 Конституції України, державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову [29]. В основу цього положення покладено вже згадувані

нами ідеї Ш.Л. Монтеск'є, відповідно до яких влада в державі поділяється на три гілки та зосереджується в руках різних органів, що в подальшому має сприяти недопущенню зловживань та сваволі.

Згідно зі ст. 75 Основного Закону єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент – Верховна Рада України [29]. Слід зазначити, що в Конституції України немає жодної згадки про делегування або передачу законодавчих повноважень іншим органам державної влади. Фактично таку конституційну дійсність можна тлумачити двояко: й як відсутність можливості делегування повноважень, й як відсутність чіткої заборони тієї ж політико-правової діяльності.

Аналізуючи ж історичний досвід України, можемо зазначити, що делегована законотворчість не є абсолютно новим явищем для держави. Так, у 1992 р. було прийнято Закон України «Про тимчасове делегування Кабінету Міністрів України повноважень видавати декрети в сфері законодавчого регулювання». Відповідно до цього акта Кабінету Міністрів України були тимчасово (до 21 травня 1993 р.) делеговані повноваження видавати декрети у сфері законодавчого регулювання з питань, передбачених п. 13 ст. 97 Конституції України, щодо відносин власності, підприємницької діяльності, соціального і культурного розвитку, державної, митної, науково-технічної політики, кредитно-фінансової системи, оподаткування, державної політики оплати праці і ціноутворення [31]. Зазначені акти мали сприяти оперативному вирішенню питань, пов'язаних зі здійсненням ринкової реформи. Крім того, на той момент ст. 97¹ Конституції України було встановлено, що Верховна Рада України у виняткових випадках двома третинами голосів від загальної кількості народних депутатів України може законом делегувати Кабінету Міністрів України на визначений термін повноваження видавати декрети у сфері законодавчого регулювання з окремих питань, передбачених вже згаданим нами нормативним актом. Такі декрети Кабінету Міністрів України мають силу закону та можуть зупиняти дію конкретних законодавчих актів або вносити до них зміни і доповнення. Слід наголосити, що декрети або їх окремі положення під час здійснення урядом делегованих повноважень могли бути скасовані законом Верховної Ради України, якщо вони суперечили Конституції України. Наразі ж декрети, що були прийняті в зазначений нами строк, можуть бути скасовані або змінені Верховною Радою України у звичайному законодавчому порядку [32]. Важливо також вказати, що впродовж нетривалого періоду здійснення урядом законодавчих повноважень було прийнято 83 декрети [33], більшість із яких наразі скасована спеціальними законами. Слід зазначити, що такий правовий експеримент у національній законотворчості на той момент не призвів до успіху, адже декрети були здебільшого суперечливими та неузгодженими між собою. Крім того, Кабінет Міністрів України здійснював законотворчу діяльність без спеціальної програми, а прийняті акти були слабкими в питаннях юридичної техніки, економічної та соціальної обґрунтованості й викликали суттєві нарікання в суспільстві, що в подальшому вплинуло на те, що наприкінці травня 1993 р. урядом не було знов делеговано законодавчі повноваження [34, с. 208].

Крім того, варто наголосити на ч. 4 Розділу XV «Перехідні положення», якою встановлено, що Президент України протягом трьох років після набуття чинності Конституцією України має право видавати схвалені Кабінетом Міністрів України і скріплені підписом

Прем'єр-міністра України укази з економічних питань, не врегульованих законами, з одночасним поданням відповідного законопроекту до Верховної Ради України в порядку, встановленому ст. 93 Конституції. Такий указ Президента України набував чинності, якщо протягом тридцяти календарних днів з дня подання законопроекту (за винятком днів міжсесійного періоду) Верховна Рада України не прийме закон або не відхилить поданий законопроект більшістю від її конституційного складу. Зазначений акт регулював вказану сферу правовідносин до набрання чинності законом, прийнятим Верховною Радою України з цих питань [29].

Вищезазначене дає нам можливість сформулювати загальні тенденції розвитку делегованої законотворчості в Україні. Фактично згаданий правовий інститут застосовувався в той період, коли правова система держави була ще не досить розвинутою, та слугував інструментом для регулювання тих відносин, які не мали достатньої законодавчої бази. Делегована законотворчість в Україні полягала в тому, що Верховна Рада України (парламент) передавала свої законодавчі повноваження у визначеній сфері на чітко встановлений строк Кабінету Міністрів України (уряду). Крім того, варто згадати ще й про наділення Президента України можливістю видавати укази на певний час у тій сфері, яка належить до законодавчого регулювання. Такі укази хоча й юридично не прирівнювалися до закону, але по суті стосувалися тих питань, які в подальшому повинні б бути урегульовані в законодавчому порядку і мали особливу, зазначену нами вище, процедуру прийняття та скасування, тому, на нашу думку, цілком аргументовано вважати зазначені акти делегованим законодавством. Також слід наголосити, що делегована законотворчість в Україні характеризувалася слабкістю юридичної техніки та недостатньою юридичною визначеністю, що у свою чергу вплинуло на те, що зазначений правовий інститут не утвердився в національній правовій системі. У подальшому ж при розробці рекомендацій для впровадження інституту делегованої законотворчості в Україні зазначені проблемні моменти мають бути враховані.

З'ясувавши сутність інституту делегованої законотворчості, цілком доречно розглянути перспективи його впровадження в правову систему України. Слід зазначити, що створення нових нормативних регуляторів у державі має відбуватися з урахуванням найкращих звичок зарубіжної практики інших країн та на основі власного правового досвіду країни, її цінностей, правових традицій, історичної пам'яті народу тощо. Зважаючи на вищенаведені вимоги, на нашу думку, можна запропонувати рекомендації щодо впровадження інституту делегованої законотворчості в національну правову систему.

1. Делегована законотворчість в Україні повинна мати форму передачі Кабінету Міністрів України (уряду) повноважень приймати нормативно-правові акти, які будуть мати силу закону.

2. Таке делегування має відбуватися в двох випадках:

а) Кабінет Міністрів України звертається до Верховної Ради України (парламенту) з проханням передати законодавчі повноваження;

б) Верховна Рада України в разі надмірної завантаженості може делегувати законодавчі повноваження Кабінету Міністрів України.

3. Передача законодавчих повноважень має відбуватися у чітко визначеній сфері правових відносин, при цьому має бути встановлено конкретну мету та завдання такого делегування.

4. Делегування законодавчих повноважень відбувається за допомогою прийняття нового спеціального закону, в якому нормативно закріплюються вимоги, встановлені п. 3, та термін, впродовж якого можлива передача таких повноважень.

5. Кабінету Міністрів України не можуть бути передані законодавчі повноваження у сфері прав і свобод людини та громадянина, територіального устрою та конституційного ладу держави.

6. У подальшому акт делегованого законодавства може бути скасований повністю Верховною Радою України через прийняття відповідного закону або в окремих його положеннях через внесення змін у зазначений акт. Крім того, делеговане законодавство за рішенням Конституційного Суду України може бути визнано неконституційним.

7. Акти делегованого законодавства, якщо вони входять за межі делегованих повноважень або не відповідають меті та завданням, є недійсними та не мають юридичних наслідків.

8. Кабінет Міністрів України не несе відповідальності за прийняті ним акти, крім випадків умисних правопорушень, які тягнуть за собою адміністративну або кримінальну відповідальність.

Одним із важливих напрямів впровадження делегованої законотворчості є підвищення ролі інститутів громадянського суспільства. Мова йде про профспілки, основним призначенням яких є гарантування та охорона соціально-економічних прав суб'єктів суспільних відносин, зокрема за допомогою участі у розробці відповідних законодавчих актів за уповноваженням вищих органів державної влади. Важлива роль у делегованій законотворчості належить політичним партіям, покликаним сприяти формуванню й вираженню політичної волі громадян шляхом участі в законотворенні як безпосередньо через діяльність депутатів-представників певної політичної сили, так і через делегування певній політичній силі повноважень для розробки нормативних актів вищої юридичної сили. Звісно ж, це потребує ухвалення особливого Закону України «Про делеговану законотворчість».

Висновки. У науковій публікації здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення наукового завдання, яке полягало в комплексному теоретико-правовому аналізі правової природи, зарубіжного досвіду та перспектив становлення інституту делегованої законотворчості в Україні. Відповідно до поставленої мети і завдань сформульовано основні ре-

зультати та пропозиції, які мають теоретико-прикладне значення.

1. У межах дослідження було запропоновано розглядати делеговану законотворчість як політико-правовий процес, в основу якого покладено прийняття нормативно-правового акта, рівного за юридичною силою закону та відповідно до повноваження, яке виходить із закону або за прямим дорученням законодавчого органу держави іншому органу зі збереженням певної системи контролю за реалізацією делегованих повноважень.

2. У науковій публікації розкрито зарубіжний досвід впровадження делегованої законотворчості в практику правотворення. Так, у дослідженні було розглянуто законодавство європейських держав. Аналіз конституцій зарубіжних країн дав можливість з'ясувати загальний механізм нормативного закріплення інституту делегованої законотворчості та визначити основні тенденції його функціонування.

3. У дослідженні було з'ясовано сучасний стан розвитку делегованої законотворчості в Україні. Встановлено, що наразі Конституцією України не передбачена передача законодавчих повноважень від парламенту до уряду. Крім того, було розглянуто історичний досвід України у сфері делегованої законотворчості та визначені основні акти делегованого законодавства, серед яких – декрети Кабінету Міністрів України та укази Президента України з економічних питань, що не врегульовані законами. У дослідженні було визначено основні недоліки та прогалини тогочасних актів делегованого законодавства, що в подальшому вплинуло на розвиток цієї форми законотворчості.

4. На основі аналізу досвіду зарубіжних країн у сфері делегованої законотворчості, а також вітчизняної політико-правової історії, що стосується делегування законодавчих повноважень, було визначено перспективи впровадження інституту делегованої законотворчості в правотворчу практику України. Так, було розроблено рекомендації, які в подальшому можуть стати основою для створення Закону України «Про делеговану законотворчість». Делегована законотворчість має полягати в передачі Кабінету Міністрів України (уряду) через ухвалення спеціального закону повноважень приймати нормативно-правові акти, які будуть мати силу закону. При цьому під час делегування законодавчих повноважень має бути встановлена чітка сфера правових відносин, а також конкретна мета, завдання такого делегування та термін, протягом якого має відбуватися передача законодавчих повноважень.

Список використаних джерел

1. Грималюк П. Делегована правотворчість: теоретико-правові засади : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Національна академія наук України. Інститут держави і права імені В.М. Корецького. Київ, 2012. 204 с.
2. Cecil T. Carr. Delegated Legislation in the United States. *Journal of Comparative Legislation and International Law*. 1943. Vol. 25, № 3/4. PP. 47–54.
3. Скаун О. Теорія держави і права : підручник / пер. з рос. Харків : Консум, 2001. 656 с.
4. S.A. de Smith. Delegated legislation in England. *The Western Political Quarterly*. 1949. Vol. 2, № 4. PP. 514–526.
5. Сорока С. Делеговане законодавство як форма участі уряду в законодавчому процесі у країнах Європейського Союзу. *Наукові праці. Державне управління*. 2012. Випуск 169. Том 181. С. 54–62.
6. Ярова Д. Делегована законотворчість: доктринальний аналіз категорії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2022. № 72. С. 81–85.
7. Current aspects of the development of science and technology : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2022. 264 p.
8. Parlamento Italiano. URL: [Ultimi Decreti-Legge esaminati \(parlamento.it\)](http://Ultimi-Decreti-Legge-esaminati.parlamento.it).
9. Constitution of the Italian Republic. URL: [untitled \(senato.it\)](http://untitled.senato.it).
10. The Spanish Constitution. URL: [THE SPANISH CONSTITUTION \(boe.es\)](http://THE-SPANISH-CONSTITUTION.boe.es).
11. The Constitution of Romania. URL: [The Constitution of Romania \(presidency.ro\)](http://The-Constitution-of-Romania.presidency.ro).

12. Croatia's Constitution of 1991 with Amendments through 2013. URL: Croatia_2013.pdf (constituteproject.org).
13. Greece's Constitution of 1975 with Amendments through 2008. URL: Greece_2008.pdf (constituteproject.org).
14. Germany's Constitution of 1949 with Amendments through 2012. URL: German_Federal_Republic_2012.pdf (constituteproject.org).
15. Portugal's Constitution of 1976 with Amendments through 2005. URL: Portugal_2005.pdf (constituteproject.org).
16. Finland's Constitution of 1999 with Amendments through 2011. URL: Finland_2011.pdf (constituteproject.org).
17. Switzerland's Constitution of 1999 with Amendments through 2002. URL: Switzerland_2002.pdf (constituteproject.org).
18. The Constitution of Sweden: The Fundamental Laws and the Riksdag Act. URL: the-constitution-of-sweden-160628.pdf (riksdagen.se).
19. Estonia's Constitution of 1992 with Amendments through 2015. URL: Estonia_2015.pdf (constituteproject.org).
20. Iceland's Constitution of 1944 with Amendments through 2013. URL: Iceland_2013.pdf (constituteproject.org).
21. The Constitution of the Republic of Macedonia. URL: MKD36714 Eng.pdf (ilo.org).
22. Montenegro's Constitution of 2007. URL: Montenegro_2007.pdf (constituteproject.org).
23. Constitution of Georgia. URL: CONSTITUTION OF GEORGIA | სსიპ "საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე" (matsne.gov.ge).
24. Constitution of the Republic of Slovenia. URL: constitution.pdf (us-rs.si).
25. Constitution of the Republic of San Marino. URL: San Marino: Constitution-1974 (rightofassembly.info).
26. Fundamental Law of Vatican City State. URL: Fundamental Law of Vatican City State (uniset.ca).
27. Code of Canon Law. URL: Code of Canon Law – IntraText (archive.org).
28. Ярова Д. Делегована законотворчість: досвід країн Європейського Союзу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 8.
29. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96. *Відомості Верховної Ради*. 1996. № 30.
30. Кормич А. Історія вчень про державу і право. Київ : Правова єдність, 2009. 312 с.
31. Про тимчасове делегування Кабінету Міністрів України повноважень видавати декрети в сфері законодавчого регулювання : Закон України від 18.11.1992 р. № 2796-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 2.
32. Конституція України : Закон Української РСР від 20.04.1978 р. № 888-IX. URL: Конституція України № 888-IX від 20.04.1978 р. Конституція (Основний Закон) України. Редакція від 28.06.1996 р. | ZakonOnline – Право знати!
33. Декрети Кабінету Міністрів України. URL: Документи виду (Декрет) (rada.gov.ua).
34. Чабан В. Адміністративно-правовий феномен декретів Кабінету Міністрів України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 4. С. 207–209.
35. Про регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14–15, № 16–17.
36. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13.
37. Правила оформлення проєктів законів та основні вимоги законодавчої техніки (методичні рекомендації). URL: zak_rules.pdf (rada.gov.ua).

References

1. Hrymalyuk P. Delegated law-making: theoretical and legal foundations: diss. ... candidate law Sciences: 12.00.01 / National Academy of Sciences of Ukraine Institute of State and Law named after V.M. Koretsky. Kyiv, 2012. 204 p. [in Ukrainian].
2. Cecil T. Carr. Delegated Legislation in the United States. *Journal of Comparative Legislation and International Law*. 1943. Vol. 25, № 3/4. PP. 47–54.
3. Skakun O. Theory of the state and law: a textbook / Trans. from Russian Kharkiv: Konsum, 2001. 656 p. [in Ukrainian].
4. S.A. de Smith. Delegated legislation in England. *The Western Political Quarterly*. 1949. Vol. 2, № 4. PP. 514–526.
5. Soroka S. Delegated legislation as a form of government participation in the legislative process in the countries of the European Union. *Scientific works. Governance*. 2012. Issue 169. Volume 181. P. 54–62 [in Ukrainian].
6. Yarova D. Delegated legislation: doctrinal analysis of the category. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series: Law*. 2022. No. 72. P. 81–85 [in Ukrainian].
7. Current aspects of the development of science and technology : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2022. 264 p.
8. Parlamento Italiano. URL: Ultimi Decreti-Legge esaminati (parlamento.it).
9. Constitution of the Italian Republic. URL: untitled (senato.it).
10. The Spanish Constitution. URL: THE SPANISH CONSTITUTION (boe.es).
11. The Constitution of Romania. URL: The Constitution of Romania (presidency.ro).
12. Croatia's Constitution of 1991 with Amendments through 2013. URL: Croatia_2013.pdf (constituteproject.org).
13. Greece's Constitution of 1975 with Amendments through 2008. URL: Greece_2008.pdf (constituteproject.org).
14. Germany's Constitution of 1949 with Amendments through 2012. URL: German_Federal_Republic_2012.pdf (constituteproject.org).
15. Portugal's Constitution of 1976 with Amendments through 2005. URL: Portugal_2005.pdf (constituteproject.org).
16. Finland's Constitution of 1999 with Amendments through 2011. URL: Finland_2011.pdf (constituteproject.org).
17. Switzerland's Constitution of 1999 with Amendments through 2002. URL: Switzerland_2002.pdf (constituteproject.org).
18. The Constitution of Sweden: The Fundamental Laws and the Riksdag Act. URL: the-constitution-of-sweden-160628.pdf (riksdagen.se).
19. Estonia's Constitution of 1992 with Amendments through 2015. URL: Estonia_2015.pdf (constituteproject.org).

20. Iceland's Constitution of 1944 with Amendments through 2013. URL: Iceland_2013.pdf (constituteproject.org).
21. The Constitution of the Republic of Macedonia. URL: MKD36714 Eng.pdf (ilo.org).
22. Montenegro's Constitution of 2007. URL: Montenegro_2007.pdf (constituteproject.org).
23. Constitution of Georgia. URL: CONSTITUTION OF GEORGIA | სსიპ "საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე" (matsne.gov.ge).
24. Constitution of the Republic of Slovenia. URL: constitution.pdf (us-rs.si).
25. Constitution of the Republic of San Marino. URL: San Marino: Constitution-1974 (rightofassembly.info).
26. Fundamental Law of Vatican City State. URL: Fundamental Law of Vatican City State (uniset.ca).
27. Code of Canon Law. URL: Code of Canon Law – IntraText (archive.org).
28. Yarova D. Delegated law-making: the experience of the countries of the European Union. *Legal scientific electronic journal*. 2022. No. 8 [in Ukrainian].
29. Constitution of Ukraine: Law of Ukraine dated June 28, 1996. No. 254k/96. *Verkhovna Rada information*. 1996. No. 30 [in Ukrainian].
30. Kormych A. History of teachings about the state and law. Kyiv: Legal unity, 2009. 312 p. [in Ukrainian].
31. On the temporary delegation to the Cabinet of Ministers of Ukraine of powers to issue decrees in the field of legislative regulation: Law of Ukraine dated November 18, 1992 No. 2796-XII. *Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*. 1993. No. 2 [in Ukrainian].
32. Constitution of Ukraine: Law of the Ukrainian SSR dated April 20, 1978 No. 888-IX. URL: Constitution of Ukraine. No. 888-IX dated 20.04.1978 Constitution (Fundamental Law) of Ukraine. Edition of 06/28/1996 | ZakonOnline – The right to know! [in Ukrainian].
33. Decrees of the Cabinet of Ministers of Ukraine. URL: Type documents (Decree) (rada.gov.ua) [in Ukrainian].
34. Chaban V. p. Administrative and legal phenomenon of deputies of the Cabinet of Ministers of Ukraine. *Legal scientific electronic journal*. 2015. No. 4, pp. 207–209 [in Ukrainian].
35. On the regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine: Law of Ukraine dated February 10, 2010. No. 1861-VI. *Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*. 2010, No. 14–15, No. 16–17 [in Ukrainian].
36. About the Cabinet of Ministers of Ukraine: Law of Ukraine dated February 27, 2014. No. 794-VII. *Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*. 2014. No. 13 [in Ukrainian].
37. Rules for drawing up draft laws and basic requirements of legislative technique (methodical recommendations). URL: zak_rules.pdf (rada.gov.ua) [in Ukrainian].

Yarova Diana,

Student of Educational and Scientific Institute of Law
 (Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv)
 ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-8533-8611>

DELEGATED LEGISLATION: LEGAL NATURE, FOREIGN EXPERIENCE AND PROSPECTS OF ESTABLISHMENT IN UKRAINE

The article is devoted to the study of the legal nature, foreign experience and prospects for the formation of delegated legislation in Ukraine. Thus, the relevance of the selected issue was clarified, the content of the category “delegated legislation” and its main features were determined.

The scientific publication discloses the foreign experience of the implementation of delegated by the example of France, Italy, Greece, Germany, Portugal, Switzerland, Iceland, North Macedonia, Montenegro, Slovenia, San Marino, Vatican City, Spain, Romania, Croatia, Finland, Sweden, Estonia, Georgia. On the basis of the above, it was necessary to clarify the general mechanism of normative consolidation of the institute of delegated legislation and to determine the main trends of its functioning.

The study revealed the current state of development of delegated legislation in Ukraine. It has been established that currently the Constitution of Ukraine does not provide for the transfer of legislative powers from the parliament to the government. In addition, the historical experience of Ukraine in the field of delegated legislation was considered and the main acts of delegated legislation were identified, including: decrees of the Cabinet of Ministers of Ukraine and decrees of the President of Ukraine on economic issues not regulated by laws. The study identified the main shortcomings and gaps in the contemporary acts of delegated legislation, which subsequently influenced the development of this form of law-making. Based on the analysis of the experience of foreign countries in the field of delegated law-making, as well as the domestic political and legal history related to the delegation of legislative powers, the prospects for introducing the institute of delegated law-making into the law-making practice of Ukraine were determined. Thus, recommendations were developed, which in the future can become the basis for the creation of the Law of Ukraine “On Delegated Legislation”.

Key words: delegated legislation, legislative powers, constitutional regulation, decrees.